LUUNJA VALLA EELARVESTRATEEGIA 2027-2030

Luunja 2026

SISUKORD

1. Sissejuhatus 3
2. Sotsiaalmajandusliku keskkonna analüüs ja prognoos 3
3. Tulubaasi ülevaade ja prognoos 5
4. Põhitegevuse kulude prognoos 8
5. Investeeringute kavandamine 8
6. Kohustuste planeerimine 11
7. Finantsdistsipliin 13
8. Luunja valla sõltuvate üksuste finantsdistsipliini näitajad 13
9. Kokkuvõte 14
LISA 1 Strateegia vorm Luunja Vallavalitsus 15
LISA 2 Strateegia vorm sõltuvad üksused 18
LISA 3 Strateegia vorm koond 21

1. Sissejuhatus

Luunja valla arengukavas püstitatud eesmärkide ja vastavate tegevuste elluviimiseks on vajalik kindlustada valla tulubaasi stabiilsus ja jätkusuutlikkus ning valla finantsiline iseseisvus. Eelarvestrateegia annab rahalised orientiirid valla võimalustest arengukavas kavandatud tegevuste realiseerimiseks. Eelarvestrateegia viib kooskõlla Luunja valdkondade vajadused ja prognoosidest tulenevad rahalised võimalused. Lisaks antakse ülevaade ka konsolideerimisgrupi üksuste kohta (põhitegevuse tulemid ja netovõlakoormused). Eelarvestrateegia koostatakse vähemalt neljaks eelseisvaks eelarveaastaks, mida igal aastal tulenevalt majanduskeskkonnas toimuvatest muutustest korrigeeritakse. Käesolev eelarvestrateegia on aluseks järgmise aasta eelarve koostamisel.

Eelarvestrateegia käsitleb tegevustulusid, tegevuskulusid, investeeringuid ja finantseerimistegevust ning nendest lähtuvaid rahavoogusid. Eelarvestrateegia annab ülevaate omavalitsuse finantsseisundist ning suutlikkusest teenindada olemasolevaid kohustusi. Tegemist on töövahendiga, mis kirjeldab omavalitsuse finantsolukorda ning võimaldab hinnata tulevaste rahavoogude kujunemist ning seeläbi loob aluse tänastele otsustele, mis mõjutavad omavalitsuse tegevust.

Luunja valla konsolideerimisgrupi üksused on käesoleva eelarvestrateegia koostamisel Luunja Vallavalitsus, SA Luunja Jõesadam, Luunja Varahalduse SA ja OÜ Luunja Sport.

Luunja valla eelarvestrateegia on koostatud tekkepõhiselt. Võrdlusandmetena on kajastatud 2025. aasta eelarve täitmine Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi saldoandmiku andmete alusel ning 2026. aasta prognoositav eelarve täitmine. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab andmed eelarvestrateegia kohta eelarveaastale eelneva aasta 15. detsembriks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.

2. Sotsiaalmajandusliku keskkonna analüüs ja prognoos

Eelarvestrateegia prognoosimisel on arvestatud makromajanduslikke põhinäitajaid. Nende näitajate konkreetsed väärtused ning eeldused üldise majanduskeskkonna kohta põhinevad Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi prognoosidel ning on esitatud järgnevas tabelis (vt Tabel 1).

Tabel 1 Prognoosi põhinäitajad:

	2025 tegelik	2026	2027	2028	2029	2030
Keskmine brutopalk (EUR)	2 092	2 209	2 312	2 415	2 518	2 624
Palga aastane kasv (%)	8,1%	4,9%	5,1%	4,7%	4,5%	4,4%
Inflatsioon, tarbijahinnaindeks (%)	4,8%	3,2%	2,8%	2,2%	2,1%	2,0%
Tööpuudus %	7,5	6,7	6,4	6,3	6,2	6,1
SKP aastane kasv	5,6%	5,6%	4,7%	4,4%	4,3%	4,2%

Allikas: Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvine majandusprognoos.

Eesti majanduskeskkonna ülevaade

Eesti majandus on 2026. aastal pärast varasemate aastate nõrka majandusarengut pöördunud kasvule. 2025. aastal kasvas SKP 0,6%, mis oli viimase kolme aasta parim tulemus. 2026. aasta esimesel poolel majanduskasv jätkus ning Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt kasvab eesti majandus kogu aasta kokku 2,5%. Majanduskasvu toetavad eelkõige sisenõudluse suurenemine, ekspordi paranemine ja elanike ostujõu kasv.

Hinnakasv on 2026. aastal võrreldes 2025. aastaga aeglustunud. 2025. aastal tõusid tarbijahinnad 4,8%, 2026. aastaks prognoosib Rahandusministeerium tarbijahindade kasvuks 3,2%. Hinnakasvu aeglustumist toetab varasemate maksumeetmete mõju vähenemine ja toiduainete hinnatõusu pidurdumine. Samas püsib hinnatõusu kiirenemise risk, mida võivad suurendada energiahindade tõus ning geopoliitiline ebakindlus.

Tööturu olukord on 2026. aastal mõnevõrra paranenud. 2025. aastal oli töötuse määr 7,5%. 2026. aasta II kvartalis langes töötuse määr 6,6%-le, kuid hõive näitajates olulist paranemist veel ei toimunud. See näitab, et majanduse taastumine ei ole tööturule täiel määral üle kandunud.

Palgakasv jätkub. 2025. aastal oli keskmine brutokuupalk 2 092 eurot, kasvades aastaga 5,6%. 2026. aasta II kvartalis oli keskmine brutokuupalk juba 2 243 eurot, mis oli 5,5% kõrgem kui aasta varem. Tartumaal oli sama perioodi keskmine brutokuupalk 2 285 eurot. Palgatulu kasv toetab elanike ostujõu paranemist ning suurendab ka kohalike omavalitsuste tulubaasi.

Kohalike omavalitsuste füüsilise isiku tulumaksu süsteemis jätkub varasemate aastatel kavandatud muudatus. 2026. aastal on muudelt tuludelt kohalikele omavalitsustele eraldatava tulumaksu määr 10,64% ning riiklikust pensionitulust kohalikele omavalitsustele eraldatava tulumaksu määr 8,5%. 2027. aastal jõuavad mõlemad määrad 10,23%-ni. Muudatuste eesmärk on suurendada pensionitulult kohalikele omavalitsustele laekuvat osa ning vähendada järk-järgult muudelt tuludelt laekuvat osa. Muudatused on kavandatud KOVide kogu füüsilise isiku tulumaksu laekumise seisukohalt tasakaalustatult.

Luunja valla seisukohalt toetavad majanduskeskkonna paranemine, elanike arvu kasv ja palgatulu suurenemine valla tulubaasi arengut. Samal ajal tuleb arvestada kasvavate avalike teenuste kulude ja investeerimisvajadustega ning jätkata valla rahaliste võimaluste ja kohustuste pikaajalist tasakaalustatud kavandamist.

KOV tasand

Luunja vald soovib oma kogukonna liikmetele ja külalistele pakkuda parimat keskkonda elamiseks, õppimiseks, töötamiseks, vaba aja veetmiseks.

Eelarvestrateegia finantsnäitajate prognoosimisel on lähtutud Rahandusministeeriumi poolt kavandatud majandusliku arengu näitajatest ning valla eelarve eelnevate aastate dünaamikast.

Eelarvestrateegia aluseks on järgmised eeldused:

- Maksumaksjate arv suureneb;
- Keskmise palga nominaalkasv on 4,7-5,2% aastas järgides Eesti keskmist trendi;

- Füüsilise isiku tulumaks on 2026. aastal 10,64% ja pensionitulult 8,5%, alates 2027. aastast 10,23% ja pensionitulult 10,23%;

Üksikisiku tulumaks	2026	2027	2028	2029	2030
Pensionilt	8,5%	10,23%	10,23%	10,23%	10,23%
Muult tulult	10,64%	10,23%	10,23%	10,23%	10,23%
Kahanemise piirmäär	2,0	2,5%	3,0%	3,0%	3,0%

- Rahandusministeeriumi 2026. aasta majandusprognoosi alusel on perioodil 2027-2030 kohalikele omavalitsustele laekuv tulumaksu kasv keskmiselt 4,4% aastas;
- Maamaksu laekumine sõltub omavalitsuse poolt kehtestatud määradest; maa korraline hindamine toimub iga nelja aasta järel; 2026. aasta hindamise tulemused selguvad 31. oktoobril, ent tulemusi hakatakse maksustamisel kasutama alates 2028. aasta jaanuarist;
- Uusi kohalikke makse vaadeldaval perioodil ei kehtestata;
- Inflatsioon on 2026. aastal 4,8% ja väheneb strateegia perioodi lõpuks 2,0%-le;
- Riigipoolsed haridustoetused tõusevad keskmiselt 4% aastas.

3. Tulubaasi ülevaade ja prognoos

Luunja valla tulubaasi kujunemist mõjutavad olulisel määral Eesti üldine majanduskeskkond, elanike arv ja sissetulekute areng ning riigi eelarve- ja maksupoliitika. Kohaliku omavalitsuse tulubaasi seisukohalt on kõige olulisemad üksikisiku tulumaksu laekumine, tasandusfondi ja toetusfondi eraldised ning muud kohaliku omavalitsuse tulud.

Kohalike omavalitsuste rahastamiskeskkonda on viimastel aastatel oluliselt mõjutanud riiklikud maksupoliitika muudatused ning KOVide tulumaksusüsteemi järkjärguline ümberkujundamine. Alates 2024. aastast on kohalikele omavalitsustele hakatud eraldama osa riiklikust pensionitulust ning samal ajal on järk-järgult vähendatud muudelt tuludelt kohalikele omavalitsustele laekuvat tulumaksu osa. 2026. aastal on muudelt tuludelt KOVidele eraldatav tulumaksu määr 10,64% ning riiklikust pensionitulust eraldatav osa 8,5%. 2027. aastal jõuavad mõlemad määrad 10,23%-ni.

KOVide tulubaasi areng sõltub seetõttu järjest enam nii maksumaksjate arvust kui ka elanike sissetulekute kasvust. Luunja valla puhul toetavad tulubaasi arengut elanike arvu kasv, tööealise elanikkonna osakaal ning vallas elavate maksumaksjate ja nende maksustatava tulu suurenemine. Samal ajal tuleb arvestada, et riiklikud maksupoliitika muudatused mõjutavad tulumaksulaekumise struktuuri ning võivad piirata tulubaasi kasvuvõimalusi.

Kohaliku omavalitsuse tulubaas peab võimaldama katta nii seadusest tulenevate avalike teenuste osutamise kulud kui ka tagada valla arenguks vajalikud investeeringud. Tulubaasi arengule avaldavad survet eelkõige haridus- ja tööjõukulude kasv, sotsiaalteenuste vajaduse suurenemine, kommunaalteenuste ning taristu ülalpidamise kulud ja investeerimisvajadused. Samuti mõjutavad valla finantsvõimekust riigi tehtavad otsused, mille rakendamisega kaasnevad kohalikele omavalitsustele täiendavad kulud.

Eelarvestrateegiaperioodil tuleb seetõttu lähtuda põhimõttest, et tulude kasv peab olema kooskõlas valla püsivate kulukohustuste ja investeerimisvõimekusega. Tulubaasi prognoosimisel on arvestatud Rahandusministeeriumi majandusprognoosidega ning kohalikele omavalitsustele laekuva tulumaksu prognoositava kasvuga. Samal ajal tuleb säilitada piisav paindlikkus võimalike muutuste korral majanduskeskkonnas ja riigi rahastamispoliitikas.

Luunja valla senine tulubaasi areng on olnud positiivne ning valla elanike arvu ja maksumaksjate arvu kasv loob eeldused tulude edasiseks suurenemiseks. Tulubaasi jätkusuutlikkuse tagamiseks on oluline säilitada tasakaal igapäevaste teenuste rahastamise, investeeringute ning pikaajaliste finantskohustuste vahel.

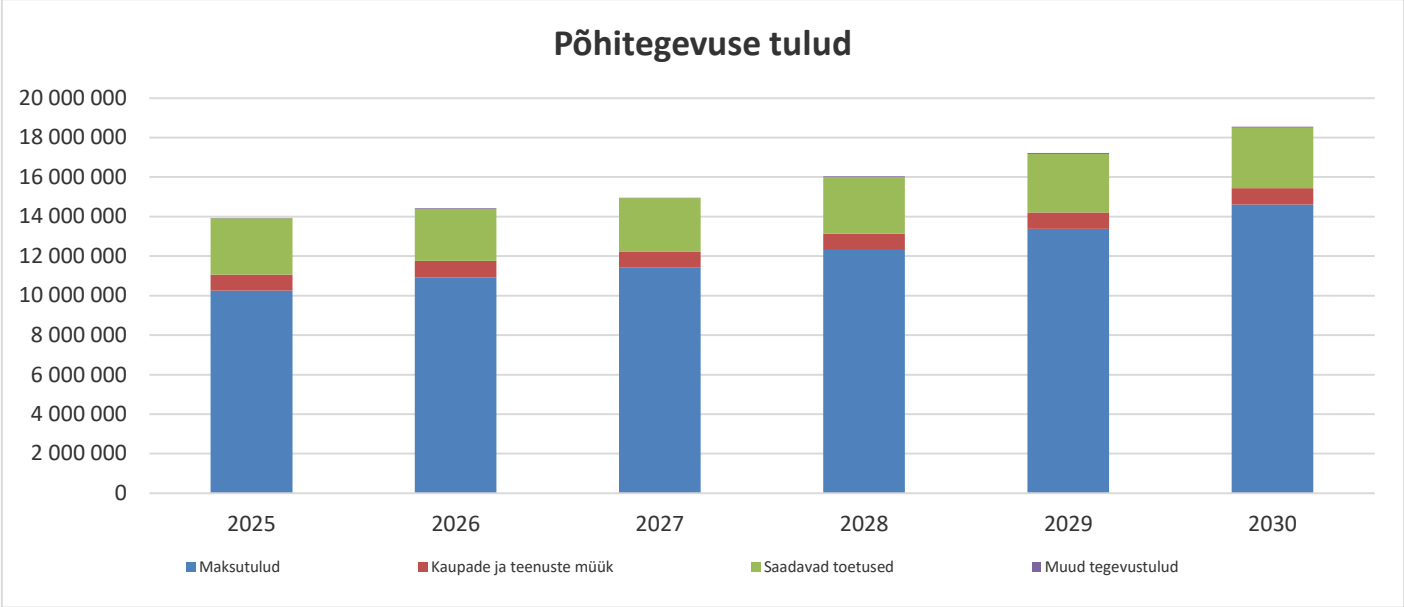

Joonis 1. Põhitegevuse tulud aastatel 2025-2030

Suurima osa ehk üle poole valla põhitegevuse tuludest moodustab tulumaks, mis sõltub otseselt maksumaksjate arvust ja nende keskmise sissetuleku suurenemisest, pensionäride arvust ja neile väljamakstavatest pensionidest ning riigipoolsest kinnitatud protsendist kohalikele omavalitsustele.

Tabel 2 Tulumaksu laekumise andmed

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Maksumaksjate arv	3 210	3 360	3 490	3 615	3 760	3 910
Maksumaksjate arvu muutus	3,8%	4,7%	3,9%	3,6%	4,0%	4,0%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	86 670 000	93 985 920	101 768 400	109 751 400	119 568 000	129 968 400
Sissetulek inimese kohta kuus	2 211	2 331	2 430	2 530	2 650	2 770

Sissetuleku kasv	7,2%	5,4%	4,2%	4,1%	4,7%	4,5%
Sissetuleku kasv Eestis kokku	8,1%	4,9%	5,1%	4,7%	4,5%	4,4%
Keskmine palk Eestis	2 092	2 209	2 312	2 415	2 518	2 624
Tulumaksu laekumine	**9 785 043**	**10 000 102**	**10 410 907**	**11 227 568**	**12 231 806**	**13 295 767**
Tulumaksu laekumise kasv	5,5%	2,2%	4,1%	7,8%	8,9%	8,7%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,29%	10,64%	10,23%	10,23%	10,23%	10,23%
Pensioni tõus	8,2%	7,2%	6,5%	6,5%	6,5%	6,5%
Pensionitulu aastas prognoositav	6 820 000	8 234 135	8 896 346	9 474 608	10 090 458	10 746 338
Pensionitulult tulumaks	**375 100**	**699 901**	**910 096**	**966 410**	**1 029 227**	**1 099 350**
Tulumaksu pensionitulult laekumise %	5,5%	8,5%	10,2%	10,2%	10,2%	10,2%
TULUMAKS KOKKU	**10 160 143**	**10 700 003**	**11 321 004**	**12 193 978**	**13 261 033**	**14 395 118**

Füüsilise isiku tulumaks on valla suurim tuluallikas, mis sõltub riigipoolsest kinnitatud protsendist kohalikele omavalitsustele, maksumaksjate arvust ja nende palgast ning pensionäride arvust ja nende pensionist.

Maamaks on riiklik maks, mis laekub 100% kohalikule omavalitsusele. Maamaksu määradena rakendas Luunja vald elamu- ja õuemaa puhul 2,0% (seadusega maksimaalselt lubatav maamaksu määr 2,5%) ning haritava maa ja loodusliku rohumaa puhul 1,0% (seadusega maksimaalselt lubatav määr on 2,0%).

Kaupade ja teenuste müügist laekuvad tulud kasvavad üldise kaupade ja teenuste üldise hinnatõusu tempos. Põhiosa tuludest laekub haridusasutuste kohatasudest, lasteaia toidurahadest ja teistest valla allasutuste omatuludest.

Toetused laekuvad suures ulatuses riigieelarve tasandus- ja toetusfondist. Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada omavalitsuste võimalusi avalike teenuste osutamisel. Toetusfond toetab kohalikke omavalitsusi konkreetsete ülesannete täitmisel. Lähtutud on eeldusest, et toetusfondi eraldiste suurenemisega suurenevad samavõrra ka vastavad kulutused. Toetusfondi vahendeid tuleb kasutada vastavalt seatud eesmärkidele. Tasandusfondi jaotuse kehtestab igal aastal Vabariigi Valitsus. Konkreetsele omavalitsusele riigieelarvest eraldatav summa leitakse valemi alusel. Sealjuures on olulisteks parameetriteks tulumaksu laekumine, arvestuslik maamaks, elanike arv

eri vanusegruppide lõikes, hooldajaga laste arv, gümnaasiumi õpilaste arv munitsipaalkoolis, tagamaalisuse koefitsient jm.

Muude põhitegevuse tuludena laekuvad tasud vee erikasutusest, kaevandamisõiguste tasud ja muud ühekordsed tulud. Muude tegevustoetuste osas Luunja vald tõusu ette ei näe. Tulud jäävad 2026. aasta tasemele.

4. Põhitegevuse kulude prognoos

Põhitegevuse kulude koostamisel on võetud aluseks hetkeolukord ning volikogu poolt vastu võetud otsused.

Eelarvestrateegiaperioodil iseloomustavad Luunja valla põhitegevuse kulusid järgmised asjaolud:

- antavad toetused püsivad strateegiaperioodil üldiselt muutumatuna;
- majandamiskulud kasvavad üldjuhul tarbijahinnaindeksi võrra (2-3,2%) ja kasvavate teenuste mahu tõttu; kokku 5,4-6% aastas;
- strateegiasse on planeeritud personalikulude kasvuks 3,6-5%;
- valla põhitegevuse tulem suureneb strateegiaperioodil.

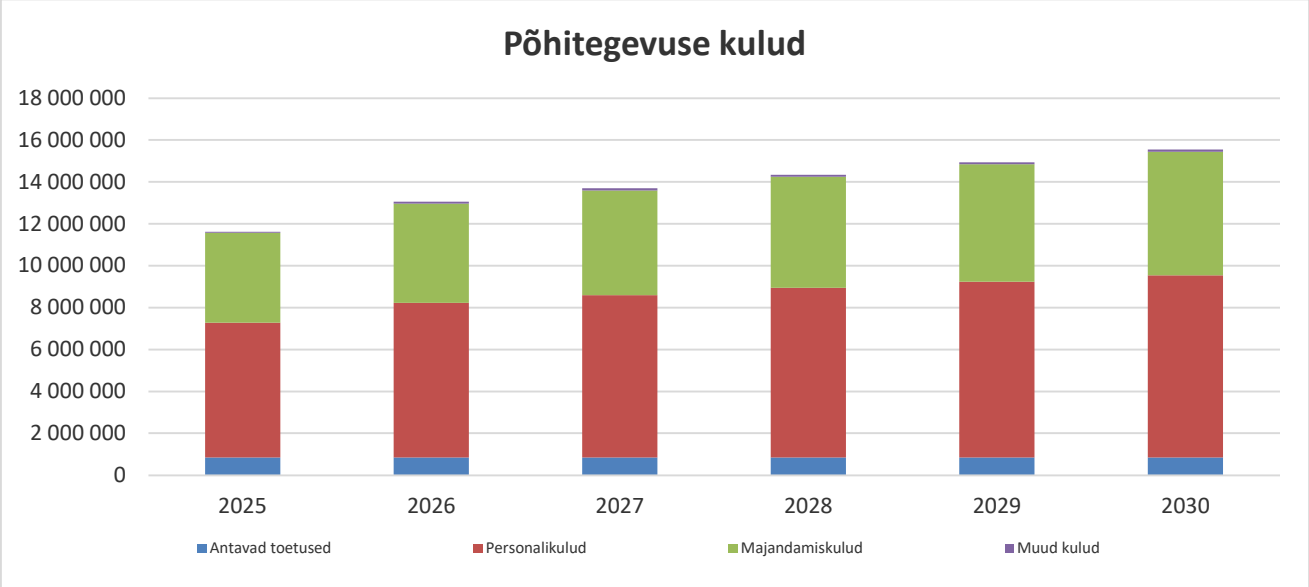

Joonis 2. Põhitegevuse kulud aastatel 2025-2030

5. Investeeringute kavandamine

Investeerimistegevuse eelarveosa koosneb investeerimiseks saadavatest tuludest ning investeerimistegevuse kuludest. Investeerimistegevuse eelarve on kogu strateegiaperioodil negatiivne ehk investeerimistegevuse kulud ületavad investeerimiseks saadavaid tulusid. Negatiivset investeerimistegevuse tulemit võimaldab positiivne

põhitegevuse tulem. Investeeringute finantseerimiseks on võimalik kasutada kolme allikat: omavahendeid, laenude võtmist ning toetusi. Üldjuhul nõuavad toetused ka omaosaluse olemasolu.

Põhivara soetuseks saadavate toetuste ja põhivara soetuse summade planeerimise aluseks on prognoositud reaalsed võimalused toetuse saamiseks. Eelarvestrateegias esitatud numbrid kajastavad iga konkreetse projektiga seotud hetkekavade koondit, tegelikkuses võivad mõned toetussummad sõltuvalt konkreetse projekti edenemisest kaugemasse tulevikku nihkuda. Uute projektide reaalne nimekiri ja maksumus sõltuvad konkreetsetest rahastamise otsustest. Luunja vald püüab investeeringuteks kaasata rohkelt Euroopa Liidu struktuurifondide vahendeid. Eelarvestrateegia koostamise hetkeks ei ole selge, milliseid objekte ja millises mahus struktuurifondidest rahastatakse struktuurifondide vahenditest.

Tabel 3 Investeeringud valdkondade kaupa kokku

Investeeringud valdkonniti strateegiaperioodil	**2026-2030**
Majandus	6 819 500
Elamu- ja kommunaalmajandus	1 702 000
Kultuur, noorsootöö, sport	1 360 000
Haridus	1 505 000
Sotsiaal	130 000
Kokku	**11 516 500**

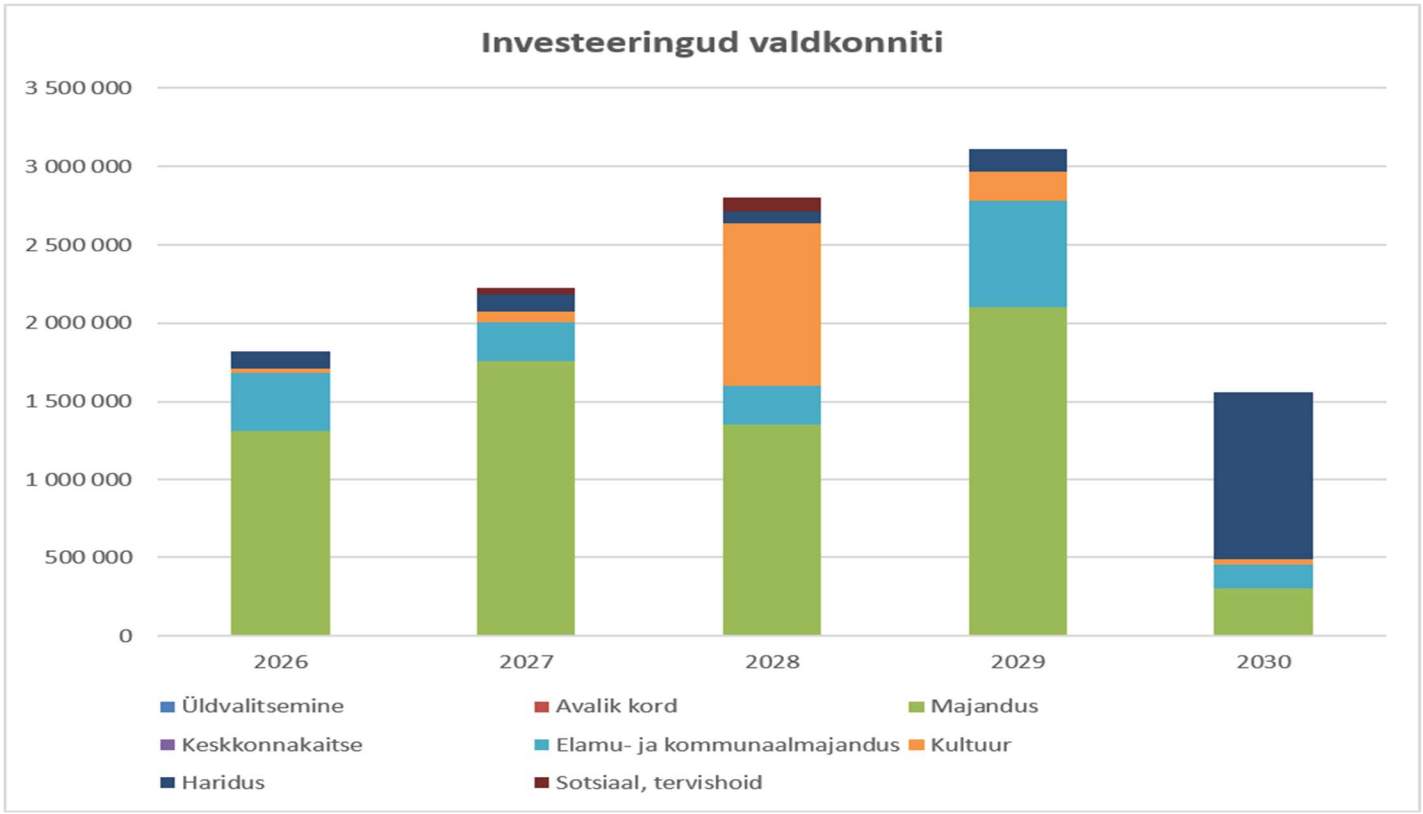

Joonis 3. Investeeringud valdkonniti aastatel 2026-2030

Strateegiaperioodi 2026-2030 kavandatud investeeringutest on kõige mahukamad investeeringud majandusvaldkonda, mis moodustab kogu valla investeeringute mahust 59%. Teised valdkonnad: elamu- ja kommunaalmajandus 15%; haridus 13%; kultuur 12% ja sotsiaal 1%; (vt joonis 4).

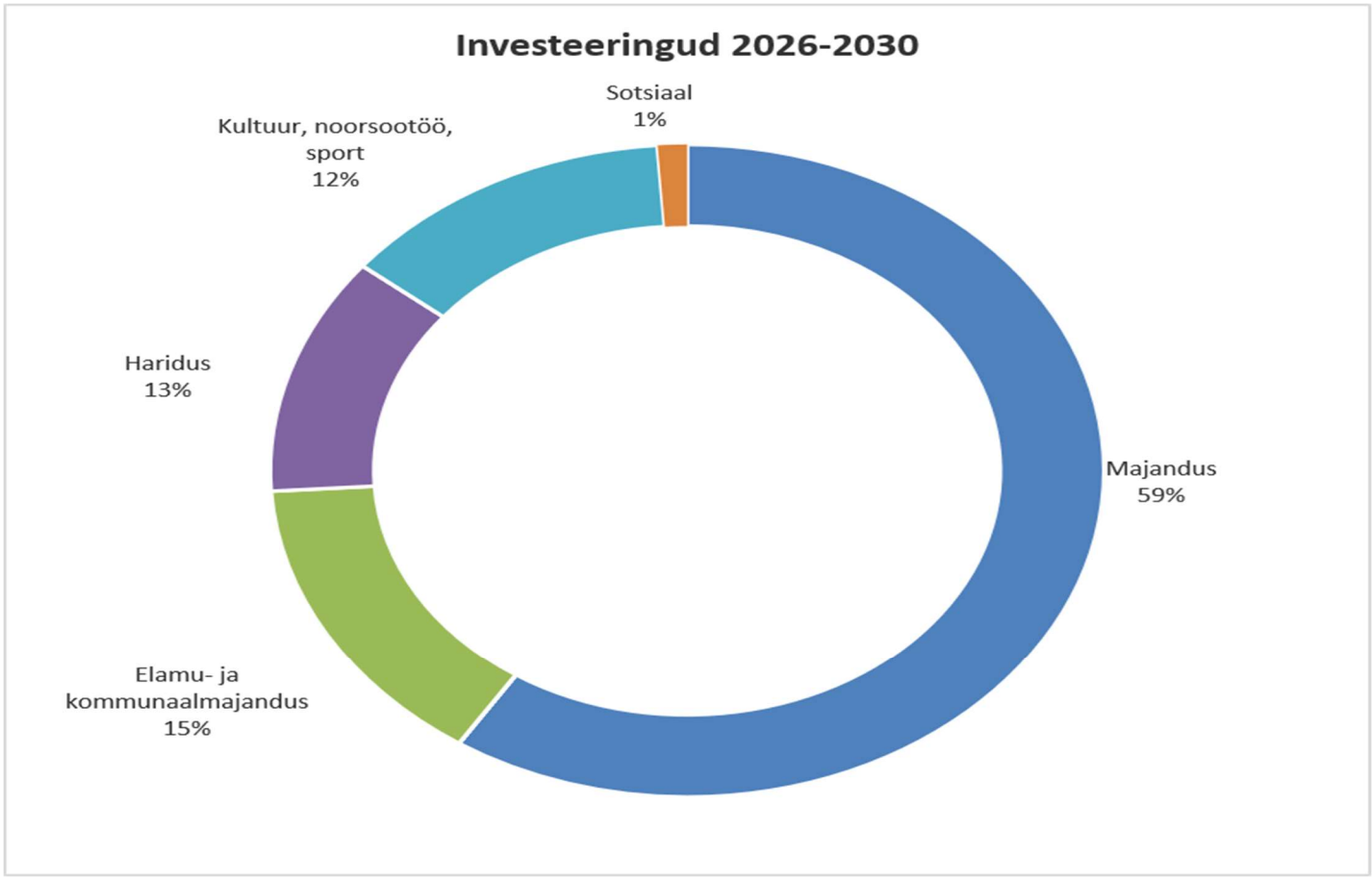

Joonis 4. Investeeringud kokku 2026-2030

Detailne ülevaade valla suurematest investeerimisprojektidest aastatel 2027-2030 finantseerimisallikate lõikes on esitatud Lisas 1.

Investeeringud teedesse ja tänavatesse on strateegias planeeritud kogu valla ulatuses ühe summana eraldi aastate lõikes. Iga-aastaste summade jaotus määratakse kindlaks konkreetse aasta teede investeeringute plaanis. Alljärgnevalt on esitatud suuremate teede investeeringuvajaduste hinnangulised maksumused ja prognoositavad teostamisajad:

Investeeringu objekt teedesse:	Hinnanguline maksumus	Prognoositav aeg teostamiseks
Luunja puhkeala parkla laiendamine	100 000	2028
Hobunurme tee ja Vanamõisa ristmike rekonstrueerimine koos bussitaskute ja nendele juurdepääsude rajamisega	150 000	2027
Kaare tee rekonstrueerimine	500 000	2027
Luunja Keskkooli parkla ehitus	250 000	2028
Tartu linnaliini bussiliini laiendamine Veibri piirkonda (Lõkketule tn rek)	100 000	2028
Teede remondid, pindamised	1 600 000	2027-2030

Ühe reaga on strateegia tabelis kajastatud ka kultuuri- ja spordirajatiste investeeringuprognoosid. Prognoositav periood ja maksumus on alljärgnevas tabelis:

Investeeringu objekt kultuuri- ja spordirajatistesse:	Hinnanguline maksumus	Prognoositav aeg teostamiseks
Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus	1 050 000	2028-2029
Emajõe – Suursoo Keskus	132 000	2027-2029
Mängu- ja spordiväljakud	75 000	2027-2029

Finantstulud ja -kulud sisaldavad endas peamiselt intressitulusid ja -kulusid. Intressikulude reale on lisaks olemasolevate laenude intressikohustustele arvestatud ka strateegiaperioodil võetavate uute laenude prognoositavad intressid määraga 4% (koos euriboriga).

6. Kohustuste planeerimine

Luunja valla netovõlakoormus on 2025. aasta lõpuks 56,8%. Strateegiaperioodil on kavandatud võtta uusi laene kokku 8 930 000 euro ulatuses. Strateegias kajastatakse peale laenude ning kapitalikohustuste tagasimaksmise netovõlakoormuse arvutamiseks ka kohustuste jäägid aastate kaupa.

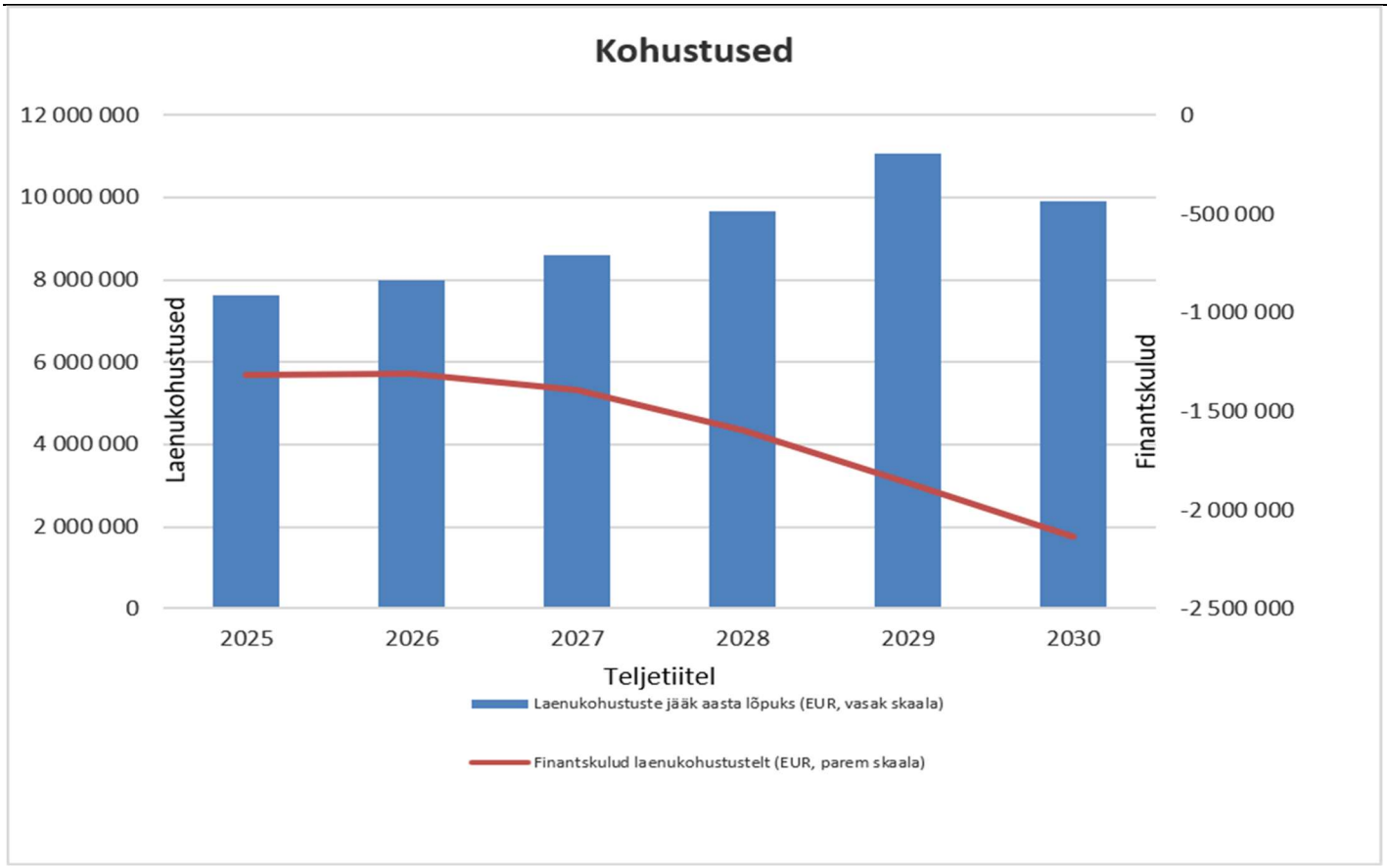

Joonis 5. Võlakohustused aastatel 2025-2030

Tabel 4 Kohustused 2025-2030

Kohustused	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Laenukohustuste jääk aasta lõpuks (EUR, vasak skaala)	7 633 429	7 975 429	8 581 429	9 667 429	11 055 429	9 920 429
Finantskulud laenukohustustelt (EUR, parem skaala)	-1 314 845	-1 308 000	-1 394 000	-1 594 000	-1 862 000	-2 135 000
Kokku	**6 318 583**	**6 667 429**	**7 187 429**	**8 073 429**	**9 193 429**	**7 785 429**

Luunja valla netovõlakoormus on 2030. aasta lõpuks 53,4%. Vastavalt KOFSi §-le 34 võib netovõlakoormus aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordne vahe on väiksem kui 70% vastava aasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 70%-ni vastava aasta põhitegevuse tuludest. Luunja valla individuaalne lubatud netovõlakoormuse ülemmäär võib olla strateegiaperioodi lõpuks 100%. Netovõlakoormus arvutatakse aastalõpu tegelike tekkepõhiste andmete alusel. Luunja valla tegelik netovõlakoormus võib prognoositust erineda.

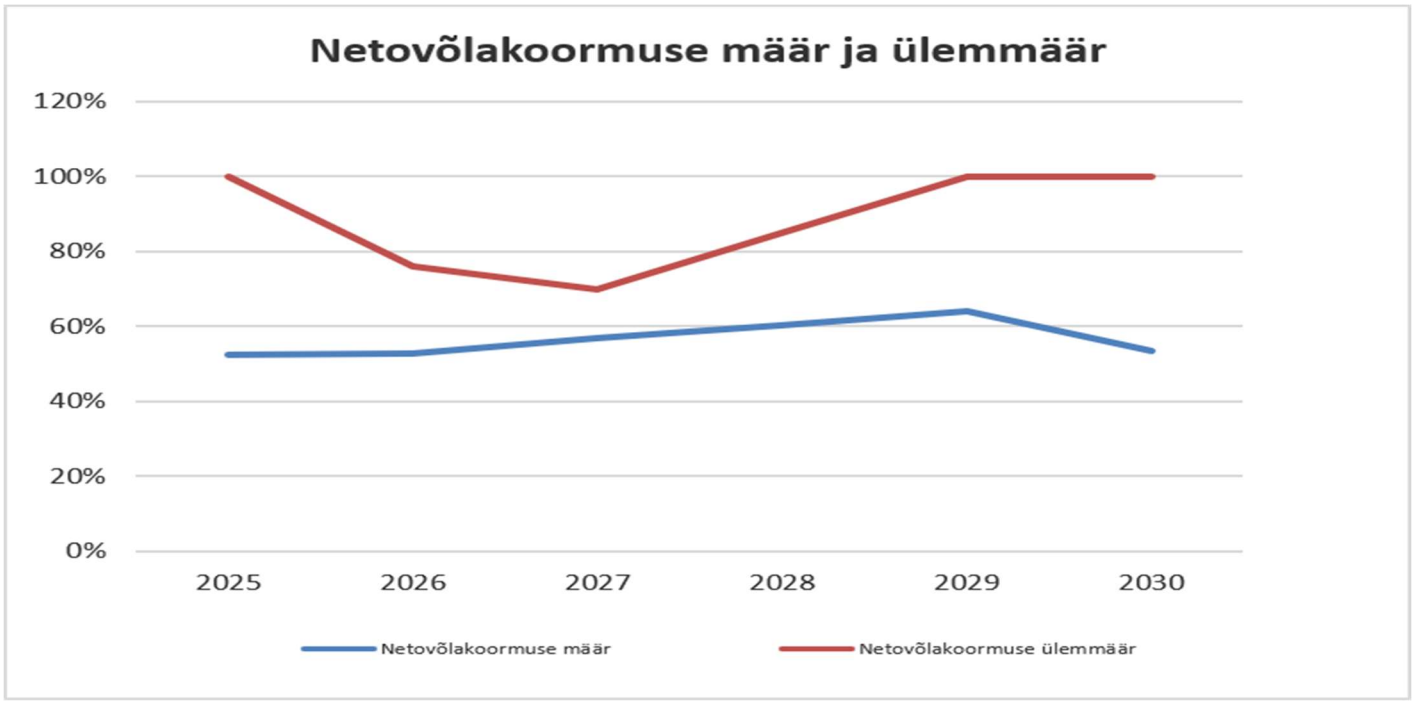

Joonis 6. Netovõlakoormuse määr ja ülemmäär aastatel 2025-2030

Tabel 5 Netovõlakoormus 2025-2030

Netovõlakoormus	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netovõlakoormuse määr	52,33%	52,86%	57,00%	60,26%	64,11%	53,45%
Netovõlakoormuse ülemmäär	100,00%	75,96%	70,00%	84,85%	100,00%	100,00%

7. Finantsdistsipliin

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakoormuse ülempiirist.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja kulude vahe. Positiivset tulemit kasutatakse investeeringute finantseerimiseks, samuti olemasolevate laenude teenindamiseks. Põhitegevuse tulemi väärtus aruandeaasta lõpu seisuga ei tohi olla negatiivne. Alates 2027. aastast peab põhitegevuse tulem katma intressikulud.

Eelarvestrateegiaperioodi jooksul on Luunja valla põhitegevuse tulem positiivne, aga ei ole piisav, et finantseerida enamikke investeeringuid, kuid on piisav intressikulude katmiseks.

8. Luunja valla sõltuvate üksuste finantsdistsipliini näitajad

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab KOFS finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakoormuse ülemmäärast.

Luunja valla sõltuvateks üksusteks on SA Luunja Jõesadam, Luunja Varahalduse SA ja OÜ Luunja Sport. Sõltuvatele üksustele kehtivad täpselt samad põhitegevuse tulemi ning netovõlakoormuse nõuded nagu kohaliku omavalitsuse üksusele. Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus on null või positiivne ning netovõlakoormuse maksimaalne lubatav näitaja 70%-100% põhitegevuse tuludest sõltuvalt omafinantseerimis võimekusest. Luunja valla SA-te ja OÜ netovõlakoormus on kindlalt lubatud piires – põhitegevuse tulem on positiivne ja netovõlakoormus alla 70% (vt Lisa 2).

9. Kokkuvõte

Eelarvestrateegia koostamise eesmärgiks on omavalitsuse jätkusuutliku finantspoliitika tagamine. Planeerimise eesmärgiks on tagada eelarveprotsessi stabiilsus, vahendite sihipärane ja efektiivne kasutamine. KOV rahastamises on toimunud ja toimumas suured muudatused. Vaadates ees ootavatele majanduslikele probleemidele, saame juba hetkel väita, et need kavandatavad muudatused ei ole piisavad, et tagada riigipoolsete ülesannete täitmine parimal viisil.

Eelarvestrateegia dokumendi puhul (vt Lisa 3) saab teha järgnevad põhijäreldused:

1. Eelarvestrateegia seob arengukavas toodud strateegiliste eesmärkide täitmise ning vastavad tegevused ja investeeringud reaalselt olemasolevate ressurssidega;
2. Eelarvestrateegiaperioodi põhitegevuse tulud on planeeritud nii, et oleks tagatud valla finantsstabiilsus ja jätkusuutlik areng;
3. Eelarvestrateegiaperioodi jooksul püsib valla põhitegevuse tulem positiivne ning vald saab panustada investeerimistegevusse (samas ei ole see piisav, et finantseerida kõiki vajalikke investeeringuid).

LISA 1 Strateegia vorm Luunja Vallavalitsus

Luunja Vallavalitsus määrus nr....	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	**13 932 753**	**14 430 269**	**14 957 000**	**16 041 500**	**17 217 000**	**18 546 000**
Maksutulud	10 260 631	10 917 500	11 430 000	12 305 500	13 381 000	14 610 000
sh tulumaks	10 160 213	10 800 000	11 300 000	12 160 000	13 220 000	14 440 000
sh maamaks	100 418	117 500	130 000	145 500	161 000	170 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	806 076	839 433	790 000	830 000	830 000	830 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 851 571	2 646 336	2 710 000	2 870 000	2 970 000	3 070 000
sh tasandusfond	414 888	251 803	260 000	270 000	270 000	270 000
sh toetusfond	2 144 090	2 300 613	2 400 000	2 500 000	2 600 000	2 700 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	292 593	93 920	50 000	100 000	100 000	100 000
Muud tegevustulud	14 474	27 000	27 000	36 000	36 000	36 000
Põhitegevuse kulud kokku	**11 612 451**	**13 060 109**	**13 690 000**	**14 340 000**	**14 940 000**	**15 540 000**
Antavad toetused tegevuskuludeks	845 549	846 602	840 000	840 000	840 000	840 000
Muud tegevuskulud	10 766 902	12 213 507	12 850 000	13 500 000	14 100 000	14 700 000
sh personalikulud	6 430 696	7 375 985	7 750 000	8 100 000	8 400 000	8 700 000
sh majandamiskulud	4 288 825	4 743 522	5 000 000	5 300 000	5 600 000	5 900 000
sh muud kulud	47 380	94 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Põhitegevuse tulem	**2 320 302**	**1 370 160**	**1 267 000**	**1 701 500**	**2 277 000**	**3 006 000**
Investeerimistegevus kokku	**-1 082 948**	**-1 810 950**	**-2 164 500**	**-2 844 000**	**-3 648 000**	**-1 880 000**
Põhivara müük (+)	47 500	100 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Põhivara soetus (-)	-616 194	-1 818 500	-2 223 000	-2 805 000	-3 110 000	-1 560 000
sh projektide omaosalus	-384 784	-1 424 300	-1 853 000	-2 655 000	-3 110 000	-1 560 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	231 410	394 200	390 000	170 000	20 000	20 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-475 963	-271 650	-147 000	-40 000	-290 000	-40 000
Finantskulud (-)	-271 311	-215 000	-234 500	-219 000	-318 000	-350 000
Eelarve tulem	**1 237 354**	**-440 790**	**-897 500**	**-1 142 500**	**-1 371 000**	**1 126 000**
Finantseerimistegevus	**-914 845**	**342 000**	**606 000**	**1 086 000**	**1 388 000**	**-1 135 000**
Kohustiste võtmine (+)	400 000	1 650 000	2 000 000	2 680 000	3 250 000	1 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-1 314 845	-1 308 000	-1 394 000	-1 594 000	-1 862 000	-2 135 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	178 559	6 210	-291 500	-56 500	17 000	-9 000
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-143 951	105 000	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**341 945**	**348 155**	**56 655**	**155**	**17 155**	**8 155**
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	7 633 429	7 975 429	8 581 429	9 667 429	11 055 429	9 920 429
Netovõlakoormus (eurodes)	7 291 483	7 627 273	8 524 773	9 667 273	11 038 273	9 912 273
Netovõlakoormus (%)	52,3%	52,9%	57,0%	60,3%	64,1%	53,4%

Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	13 932 753	10 961 280	10 469 900	13 612 000	17 217 000	18 546 000
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	76,0%	70,0%	84,9%	100,0%	100,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	6 641 270	3 334 007	1 945 127	3 944 727	6 178 727	8 633 727

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)		**2026 eeldatav täitmine**	**2027 eelarve**	**2028 eelarve**	**2029 eelarve**	**2030 eelarve**
04 Majandus		**1 311 500**	**1 758 000**	**1 350 000**	**2 100 000**	**300 000**
sh toetuse arvelt		287 200	370 000	150 000	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		1 024 300	1 388 000	1 200 000	2 100 000	300 000
06 Elamu- ja kommunaalmajandus		**372 000**	**250 000**	**250 000**	**680 000**	**150 000**
sh toetuse arvelt		107 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		265 000	250 000	250 000	680 000	150 000
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon		**25 000**	**65 000**	**1 040 000**	**190 000**	**40 000**
sh toetuse arvelt			0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		25 000	65 000	1 040 000	190 000	40 000
09 Haridus		**110 000**	**110 000**	**75 000**	**140 000**	**1 070 000**
sh toetuse arvelt			0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		110 000	110 000	75 000	140 000	1 070 000
10 Sotsiaalne kaitse		**0**	**40 000**	**90 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt			0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		0	40 000	90 000	0	0
KÕIK KOKKU		**1 818 500**	**2 223 000**	**2 805 000**	**3 110 000**	**1 560 000**
sh toetuse arvelt		394 200	370 000	150 000	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		1 424 300	1 853 000	2 655 000	3 110 000	1 560 000

Suuremad investeeringud nimeliselt:

Suuremad investeeringud nimeliselt	**2025 täitmine**	**2026 eeldatav täitmine**	**2027 eelarve**	**2028 eelarve**	**2029 eelarve**	**2030 eelarve**
06 Kaare tee sademeveesüsteemide ehitamine koos tee katenditega ja tänavavalgustusega		**272 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt		107 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		165 000				
06 ÜVK kava realiseerimine (Kabina, Luunja, EVV reoveepuhasti, Puupilli)		**0**	**250 000**	**250 000**	**330 000**	**150 000**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			250 000	250 000	330 000	150 000

06 Tänavavalgustus (Nurme tn, Lohkva-Luunja olemasoleva jalgratta ja -jalgtee valgustuse rajamine		**100 000**	**0**	**0**	**350 000**	**0**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		100 000			350 000	
04 ja 08 Kaasav eelarve		**32 000**	**48 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		32 000	48 000	40 000	40 000	40 000
04 Jalg- ja jalgrattateed		**500 000**	**800 000**	**500 000**	**1 500 000**	**0**
sh toetuse arvelt		250 000	250 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		250 000	550 000	500 000	1 500 000	
04 Teede, tänavate ja parklate ehitus ja rekonstrueerimine		**779 500**	**950 000**	**850 000**	**600 000**	**300 000**
sh toetuse arvelt		37 200	120 000	150 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		742 300	830 000	700 000	600 000	300 000
08 Luunja kultuuri- ja spordirajatised		**25 000**	**25 000**	**1 000 000**	**150 000**	**0**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		25 000	25 000	1 000 000	150 000	
09 Luunja Gümnaasium		**110 000**	**35 000**	**0**	**140 000**	**1 000 000**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		110 000	35 000		140 000	1 000 000
09 Lohkva lasteaiad		**0**	**75 000**	**75 000**	**0**	**70 000**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			75 000	75 000		70 000
10 Sotsiaal- ja haridusteenuste maja projekteerimine; Sotsiaalmaja rajamine		**0**	**40 000**	**90 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			40 000	90 000		
Antavad vahendid						
06 Hajaasustusprogramm (antavad vahendid)		**40 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**
sh toetuse arvelt		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
06 Kavastu parve rajatised (Jõesadamale antavad vahendid)		**67 000**	**35 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		67 000	35 000			
08 Lohkva spordihall		**160 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		160 000				
04 Töökoda (Varahalduse SA antavad vahendid)		**0**	**0**	**0**	**250 000**	**0**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					250 000	
06100 Korterite renoveerimine		**4 650**	**0**	**0**	**0**	**0**

sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		4 650				
08103 Emajõe-Suursoo keskus, parkla		**0**	**72 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			72 000			

LISA 2 Strateegia vorm sõltuvad üksused

SA Luunja Jõesadam	**2025 täitmine**	**2026 eeldatav täitmine**	**2027 eelarve**	**2028 eelarve**	**2029 eelarve**	**2030 eelarve**
Põhitegevuse tulud kokku (+)	**188 829**	**125 000**	**130 000**	**140 000**	**150 000**	**150 000**
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	**109 571**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**
*sh alates **2012** sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed*						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	**125 014**	**120 000**	**125 000**	**135 000**	**145 000**	**145 000**
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	**109 571**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega						
*sh alates **2012** katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)*						
Põhitegevuse tulem	**63 815**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**
Investeerimistegevus kokku (+/-)	**-114 435**					
Eelarve tulem	**-50 620**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**
Finantseerimistegevus (-/+)	**5**					
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, -vähenemine)	-109 083	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-58 463					
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**32 802**	**37 802**	**42 802**	**47 802**	**52 802**	**57 802**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga		0	0	0	0	0
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Luunja Varahalduse SA	**2025 täitmine**	**2026 eeldatav täitmine**	**2027 eelarve**	**2028 eelarve**	**2029 eelarve**	**2030 eelarve**
Põhitegevuse tulud kokku (+)	**720 613**	**735 000**	**745 000**	**755 000**	**765 000**	**775 000**
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	**717 777**	**730 000**	**740 000**	**750 000**	**760 000**	**770 000**

sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega						
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)						
Põhitegevuse tulem	**2 836**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**
Investeerimistegevus kokku (+/-)	**-14 622**					
Eelarve tulem	**-11 786**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**
Finantseerimistegevus (-/+)	**0**					
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, -vähenemine)	-39 627	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	-27 841					
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**44 985**	**49 985**	**54 985**	**59 985**	**64 985**	**69 985**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	7 298	7 298	7 298	7 298	7 298	7 298
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Luunja Sport OÜ	**2025 täitmine**	**2026 eeldatav täitmine**	**2027 eelarve**	**2028 eelarve**	**2029 eelarve**	**2030 eelarve**
Põhitegevuse tulud kokku (+)	**183 530**	**184 000**	**184 000**	**184 000**	**184 000**	**184 000**
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	**76 000**	**76 000**	**76 000**	**76 000**	**76 000**	**76 000**
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	**165 427**	**180 000**	**182 000**	**182 000**	**182 000**	**182 000**
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	**76 000**	**76 000**	**76 000**	**76 000**	**76 000**	**76 000**
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega						
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)						
Põhitegevuse tulem	**18 103**	**4 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**
Investeerimistegevus kokku (+/-)						
Eelarve tulem	**18 103**	**4 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**
Finantseerimistegevus (-/+)						
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, -vähenemine)	15 635	4 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	-2 468					
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**34 837**	**38 837**	**40 837**	**42 837**	**44 837**	**46 837**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga		0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	**1 092 972**	**1 044 000**	**1 059 000**	**1 079 000**	**1 099 000**	**1 109 000**
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	585 571	506 000	506 000	506 000	506 000	506 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud kokku (+)	**1 008 218**	**1 030 000**	**1 047 000**	**1 067 000**	**1 087 000**	**1 097 000**
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	585 571	506 000	506 000	506 000	506 000	506 000
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse tulem	**84 754**	**14 000**	**12 000**	**12 000**	**12 000**	**12 000**
Investeerimistegevus kokku (+/-)	**-129 057**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Eelarve tulem	**-44 303**	**14 000**	**12 000**	**12 000**	**12 000**	**12 000**
Finantseerimistegevus (-/+)	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	**-133 075**	**14 000**	**12 000**	**12 000**	**12 000**	**12 000**
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	**-88 772**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**112 624**	**126 624**	**138 624**	**150 624**	**162 624**	**174 624**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	**7 298**	**7 298**	**7 298**	**7 298**	**7 298**	**7 298**
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)	0	0	0	0	0	0
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

LISA 3 Strateegia vorm koond

Luunja Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	**13 854 583**	**14 462 269**	**15 004 000**	**16 108 500**	**17 304 000**	**18 643 000**
Põhitegevuse kulud kokku	**11 449 527**	**13 078 109**	**13 725 000**	**14 395 000**	**15 015 000**	**15 625 000**
*sh alates **2012** sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed*	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Põhitegevuse tulem	**2 405 056**	**1 384 160**	**1 279 000**	**1 713 500**	**2 289 000**	**3 018 000**
Investeerimistegevus kokku	**-1 212 005**	**-1 810 950**	**-2 164 500**	**-2 844 000**	**-3 648 000**	**-1 880 000**
Eelarve tulem	**1 193 051**	**-426 790**	**-885 500**	**-1 130 500**	**-1 359 000**	**1 138 000**
Finantseerimistegevus	**-914 840**	**342 000**	**606 000**	**1 086 000**	**1 388 000**	**-1 135 000**
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	**45 484**	**20 210**	**-279 500**	**-44 500**	**29 000**	**3 000**
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	**-232 728**	**105 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**454 569**	**474 779**	**195 279**	**150 779**	**179 779**	**182 779**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	**7 640 727**	**7 982 727**	**8 588 727**	**9 674 727**	**11 062 727**	**9 927 727**
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	7 186 157	7 507 947	8 393 447	9 523 947	10 882 947	9 744 947
Netovõlakoormus (%)	51,9%	51,9%	55,9%	59,1%	62,9%	52,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	13 854 583	11 073 280	10 502 800	13 708 000	17 304 000	18 643 000
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	76,6%	70,0%	85,1%	100,0%	100,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	6 668 426	3 565 333	2 109 353	4 184 053	6 421 053	8 898 053